

Historische Kring Eemnes

juli 1990, jaargang 12 nr. 2

verschijnt viermaal per jaar

Bestuur:

voorzitter:	J.de Roos-Post	Torenzicht 38
Vice-voorzitter:	H. v. Hees	Kerkstraat 15
Secretaris:	R. Schreuder	Ploeglaan 60
Penningmeester:	F. Mol	Roerdomp 27
Leden:	B. v. Raaij	Zaadkorrel 23
	R. Ruizendaal	Laarderweg 31
	W. v. IJken	Everserf 20

kontributie H.K.E. f 15,-- per jaar

Voor leden buiten Eemnes f 2,50
porti bijbetalen

Amro-bank Eemnes nr. 45.89.86.577
Girorekening nr. 2080362

Losse nummer kwartaalboekje f 5,--

Ledenadm. en

adreswijzigingen: B. van Wijk-Blom, Raadhuislaan 39
tel. 14689

Redactie:

B. van Raaij tel. 86594
H.H.M. van Roij tel. 12531

Het geheel of gedeeltelijk overnemen van artikelen is slechts toegestaan na toestemming van de redactie en met bronvermelding.

Doel van de vereniging is bevordering van de kennis van- en de belangstelling voor de geschiedenis in algemene zin en de geschiedenis van Eemnes, met aansluitend gebied, in het bijzonder.

Inhoud:

Van de redactie	54
Van het bestuur	55
Eemnesser Vaartfeesten	56
400 jaar Eemnesser Vaart	57
Monumentendag	60
Gezocht: Gedichten over Eemnes	60
Archivale speurtocht!	
"Op zoek naar voorouders Eek!"	61
Wie kent deze twee dames?	63
Contact gezocht:	
Familie Rozenberg	64
Bouwkundig ABC	65
De Eltense voorouders van de Eemnesser familie Van der Wardt	67
Wie is dit?	69
Oproep van de Monumentenwerkgroep	70
Werkgroepen	70
Wie weet het?	71
Schenkingen	72
Wie heeft er informatie of materiaal over "De Witte Bergen"?	73
Wie helpt ons mee?	73
Beknpte geschiedenis van de familie Perier in Eemnes	74
In onze serie "Oude Eemnesser winkeltjes"	95
Wie doet er mee?	
Wie weet er van?	106

Van de redactie:

De copy voor het derde H.K.E.- boekje willen wij graag ontvangen voor 1 september a.s.

Van het Bestuur

Waarschijnlijk is het U al bekend dat de brandweer in Eemnes een nieuwe behuizing heeft gekregen tegenover de ingang van het Gemeentehuis. De oude brandweergarage aan de Raadhuislaan is daardoor vrijgekomen voor ander gebruik.

De Historische Kring Eemnes was, zoals u wel weet, al geruime tijd op zoek naar een eigen onderkomen, waarin allerlei vergaderingen en activiteiten, bijv. van de werkgroepen, zouden kunnen plaats vinden en waar in wij onze boeken en ook de groeiende verzameling van foto's dia's, bidprentjes en allerlei voorwerpen, o.a. van opgravingen, goed en verantwoord zouden kunnen onderbrengen. Al deze zaken zouden dan ook beter toegankelijk worden voor de leden.

De vrijgekomen brandweergarage leek ons dan ook direct een heel geschikte ruimte voor onze Vereniging en bovendien groot genoeg om het idee van een Oudheidkamer uitvoerbaar te maken. Dit bleek goed aan te sluiten bij de wensen van de Gemeente op dit punt.

Uit de inleiding van B & W op dit onderwerp voor de vergadering met de Commissie Algemeen Beleid blijkt, dat B & W op 25 april 1989 hun principe-voorkeur hebben uitgesproken voor de Historische Kring Eemnes als gegadigde voor het in gebruik nemen van de oude brandweergarage. B & W stellen, dat zij bij de besluitvorming hebben overwogen, dat het alleszins wenselijk zou zijn in onze gemeente te komen tot een Oudheidkamer. "De meest aangewezen voor het in stand houden van een Oudheidkamer is de Historische Kring Eemnes, waarbinnen al geruime tijd een dergelijke wens leeft."

Het gebouw zoals het er nu staat is niet zonder meer geschikt voor ander gebruik. Het zal op een aantal punten moeten worden aangepast. Het verheugt ons, dat in genoemde vergadering unaniem de bereidheid is uitgesproken te investeren in de oude brandweergarage. Dat is een belangrijke eerste stap voor een goede nieuwe bestemming van het gebouw en wij zijn blij dat de

H.K.E. als eerstgegadigde is aangemerkt.

Financieel moet een en ander nog nader worden uitgewerkt. Het zal duidelijk zijn, dat de H.K.E. daardoor jaarlijks op hogere kosten zal uitkomen dan tot nu toe het geval was, waardoor- als alles doorgaat- aan een bescheiden contributieverhoging niet valt te ontkomen.

Wij houden u op de hoogte van de verdere ontwikkeling en zullen te zijner tijd ook zeker een beroep doen op de medewerking van onze leden bij de inrichting en exploitatie van het gebouw. U hoort er meer van!

Eemnesser Vaartfeesten

30 augustus t/m 2 september a.s.

Gezocht: Materiaal voor expositie

Als alle vakanties zo'n beetje zijn afgelopen, wil het Feestcomité Eemnes ons deze zomer een gezellige Feestweek presenteren. Dit alles zal plaatsvinden onder het motto:

"400 Jaar Eemnesser Vaart"

De festiviteiten zullen o.a. bestaan uit een gondelvaart op de Eemnesser vaart bij avond, een allegorische optocht en een recreatie- en wedstrijdloop langs de Vaart.

Het feestcomité heeft aan de Historische Kring Eemnes gevraagd een kleine expositie in te richten om zodoende de geschiedenis van de 400-jarige Vaart weer te geven.

Voor deze kleine expositie zoeken wij nog materialen. Wie heeft er nog foto's, krantenknipsels, voorwerpen etc. die te maken hebben met de Eemnesser haven, Vaart of sluis.

Wanneer u over zulke voorwerpen beschikt en u bent bereid om ze enkele dagen in bruikleen te geven voor de expositie, wilt u dan contact opnemen met één van de onderstaande personen:

Mevr. B. v. Wijk-Blom
Raadhuislaan 39
Eemnes
02153-14689

Mevr. J. de Roos-Post
Torenzicht 38,
Eemnes
02153-86303

H. van Hees
Kerklaan 15
Eemnes
02153-89849

400 Jaar Eemnesser Vaart

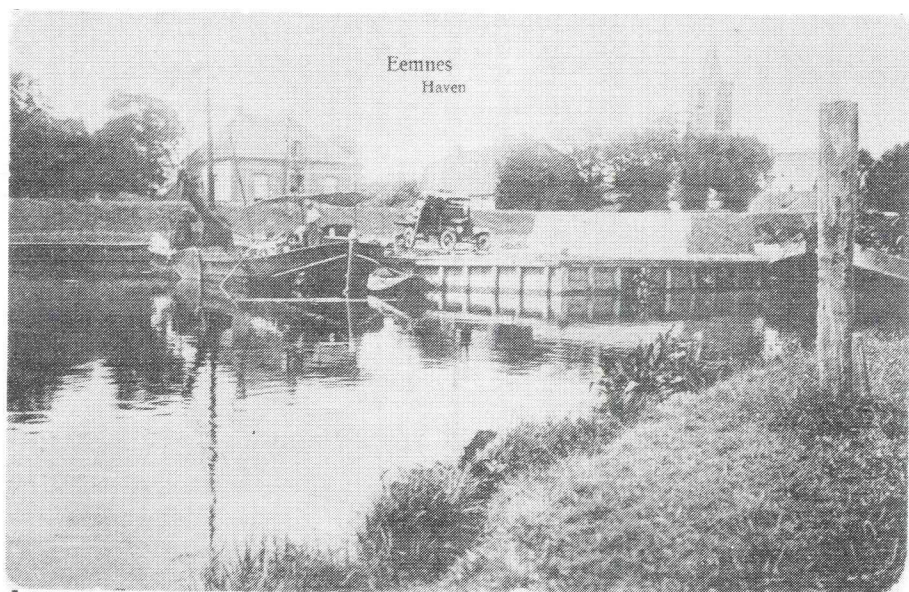

Eemnesser Sluis en gemaal, gezien vanaf de Buitenvaart (Eemzijde). Rechts de oude boerderij op de terp, waarin vroeger de sluiswachters woonden. De opname is van ± 1960

De Eemnesser Vaart werd met goedvinden van de Staten 's Lands van Utrecht omstreeks 1589 gegraven ter plaatse van een bestaande wetering of opgaande sloot langs de zuidrand van de Zuidwend ter wijidte van anderhalve roede van de Wakkerendijk of "heerwech" tot de Zomerdijk, alwaar een houten sluis kwam en vandaar tot de Eem. Op den duur werd de Vaart onvoldoende bevonden en verkregen de gerechten van Eemnes-Buitendijks en Binnendijks verlot van Gedeputeerde Staten om Vaart en sluis te ver-wijderen.

De houten sluis werd in een stenen sluis veranderd, welke volgens het octrooi 16 of 17 voet wijidte moest hebben. Binnendijk moest voor één vijfde in de lasten bijdragen (1649-1650)

In 1733 en 1743 werden reglementen vastgesteld op de

Opname van de Eemnesser haven uit 1926. Links begint de Vaart. Rechts de zgn. rolpaal, die gebruikt werd om de trekschuiten de hoek om te trekken. De boot links was vermoedelijk van Jan Huisman uit Vreeswijk. Op het marktvelde staan stenen, die met de boot zijn gebracht en nu per vrachtwagen naar hun bestemming worden gebracht.

Overzichtsfoto van de Eemnesser haven en het begin van de Vaart. Duidelijk zichtbaar is het Marktvelde tussen de twee havenarmen.

De foto moet gemaakt zijn tussen 1940 en 1950. Er is veel veranderd.

Grote Sluis door Schout, Burgemeesters en Gecommitteerde Geërfden van Buitendijk en Binnendijk. Ook van 1827 is er een reglement, waarbij o.m. de havengelden vastgesteld werden. De visserij in de Vaart kwam aan de geërfden in Buitendijk en Binnendijk gezamenlijk toe; zij stonden haar 2 februari 1715 voor zes jaren aan de ambachtsheer af.

Het t.d. stand komen van de Vaart en meer in het bijzonder de verbreding en verbetering van de Vaart en Sluis in 1649-1650 zijn van groot belang geweest voor de ontwatering van de binnenlanden, meer bepaaldelijk voor de Zuidpolder en voor de Noordpolder. De dwarsweteringen in deze polders werden naar de Vaart doorgetrokken. Op den duur begon men behoefte te gevoelen aan de oprichting van een molen, welke in 1791 na een voorbereiding van liefst twintig jaren tot stand gebracht werd.

Deze "oude molen" was een schepradwatermolen.

Tot stoombemaling werd in 1883 overgegaan en in 1923 tot elektrische bemaling. Het stoomgemaal werd gebouwd ter plaatse van de "oude molen", waar thans het elektrische gemaal staat.

ontleend aan "Eemnes" door mevr. A. Johanna Maris.

Monumentendag

Zaterdag 8 september is voor 1990 de monumentendag. Op deze dag zijn er in het hele land monumenten opengesteld ter bezichtiging. Dit jaar doet Eemnes ook weer mee. De drie kerken zullen open zijn en de torens van Eemnes-Binnen en - Buiten kunnen weer worden beklommen om te genieten van het fraaie uitzicht daarboven, op een heldere dag zoals Koninginnedag dit jaar zelfs tot de Domtoren!

Ook is er de mogelijkheid een historische (fiets) tocht te maken door Eemnes. In een folder die klaar ligt in elk van de 3 kerken, vindt u allerlei gegevens over de panden aan de Wakkerendijk en Kerkstraat, terwijl natuurlijk ook de polder met het Sluisje en de Meentweg kunnen worden opgenomen in de route.

Voor het regelen van het "verkeer" in de torens en toezicht in de kerken, doen wij hierbij graag weer een beroep op uw medewerking voor enkele uren, zo dat volgens rooster gedurende de openingstijd van 10-4 uur steeds een groepje aanwezig is.

Inlichtingen en aanmelden bij

Wiebe van Ijken,
tel. 89367.

Gezocht:

Gedichten over Eemnes

De gemeente Eemnes heeft in samenwerking met de Historische Kring Eemnes het plan opgevat om een bundeltje met gedichten over Eemnes uit te brengen.

Er is tot nu toe al een aantal gedichten bij elkaar gebracht maar dit zijn voornamelijk gedichten uit de oude doos.

Daarom roepen we nu de medewerking in van de leden van de Historische Kring Eemnes:

kunt u ons helpen aan gedichten uit de 20e eeuw, waarin onze woonplaats Eemnes beschreven wordt.

Het moeten wel gedichten van kwaliteit zijn maar het belangrijkste is toch dat Eemnes op een duidelijke manier in de teksten naar voren komt.

Wanneer u over gedichten beschikt kunt u contact opnemen met:

Henk van Hees
Kerkstraat 15
Eemnes
02153-89849

Archivale speurtocht!

"Op zoek naar voorouders Eek!"

In Duiven (Gld) vond ik een bloedverwante neef van 82 jaar. Hij is de oudste kleinzoon van mijn grootvader Hannes Eek, de melkboer uit de Utrechtsestraat in Amsterdam. Leest u alstublieft nog even door.

Ik geef toe, dat ik u ga vervelen met mijn voortdurend archivaal "geHannis"!

De neef liet mij vol trots een wapenschild zien van een familie Eek. Een schild met de Latijnse wapenspreuk "Nemo sine crimina vivit!"

'n Spreuk die ik wel vertalen kan, maar die ik niet begrijp "Niemand zonder misdrijven leeft."

Op de vraag: "Hoe kom je aan dit wapenschild?" antwoordde mijn neef: "Dit schild heb ik laten maken door een hoofdonderwijzer uit Eemnes, die als bijverdienste wapens naschilderde!" Is het riskant te zeggen, dat deze schoolmeester-artist ene meester Alfrink (Alferink) ge-

weest kan zijn? Als ik het goed begrepen heb, was deze Alfrink gehuwd met..... een Eek! Wie het weet, mag het mij schrijven!

Mijn spoor ging verder naar het Centraal Bureau voor de Genealogie (afdeling Heraldiek) te 's-Gravenhage. En ziet! 'n Groningse Eek uit een Patriciërsfamilie ging in de 19e eeuw studeren aan de universiteit van Utrecht (Rechten?) en heeft aldaar een familiewapen laten maken (?). Dus wij, afstammelingen van Lumen of Cornelis Eek zijn niet gerechtigd het wapenschild met de criminele spreuk te voeren.

Mijn Eekenspoor gaat nog steeds verder.

In de Volkskrant (zaterdageditie) lees ik zeer vaak heel lezenswaardige, genealogische artikelen o.a. van mevrouw Marjan Baeten. Zo las ik een recensie over een leesboek: "Wie was je opa's opa, Opa?"

Dit boekje bevat verhalen over echte kinderen van vroeger.

Mon rêve over die titelzin.

Als ik een kleinzoon aan mij P.H. Schrijvers Sr. deze vraag laat stellen dan was mijn opa's opa (van mijn moeders kant!) de grootvader van Hannes Eek. En dat is ene Cornelis (of Lumen) Eek.

Families Eek uit Eemnes en het verdere Gooi, laat eens 'n kleinzoon de vraag stellen

"Wie was je opa's opa, Opa?"

Als nu al die Opa's Eek de beantwoording op schrift stellen en dan misschien opsturen naar

P.H. Schrijvers

"Het Ravenstein"

Ravensteinstraat 14

1107 SP Amsterdam Z.O.

dan kan deze Opa met de heer Van Hees zeggen "Archivale speurtochten..... heerlijk."

Dank U

P.S. De volgende keer hoop ik te mogen schrijven over de voornaam Lumen. Ik mag dit van de oud-archivaris van het bisdom Haarlem en van een gevonden Lumen Boeshof uit Drente.

Wie kent deze twee dames?

Uit de nalatenschap van mevrouw G. Kuijer-Stalenhoef kwam bijgaande foto tevoorschijn van twee jongedames, gefotografeerd in het begin van deze eeuw, getooid in de klederdracht van deze streek.

Niemand van de familieleden kon echter zeggen wie deze

twee jongedames waren.

Daarom doen we een beroep op u! Wanneer u weet om welke dames het gaat, wilt u dan contact opnemen met:

Bertie van Wijk-Blom
Raadhuislaan 39
Eemnes
tel. 02153-14689

of

Henk van Hees
Kerkstraat 15
Eemnes
tel. 02153-89849

Contact Gezocht:

Familie Rozenberg

In de serie artikelen over Eemnesser winkeltjes, ben ik van plan een artikel te gaan schrijven over de winkel van Rozenberg op Wakkerendijk 5.

Daarvoor zou ik graag in contact willen komen met leden van de familie Rozenberg, die nog met deze winkel te maken hebben gehad.

Misschien zijn er wel leden van onze kring, die mij kunnen helpen aan adressen van de personen, die veel over deze vroegere winkel kunnen vertellen (met name leden van de familie Rozenberg).

Mensen, die de gevraagde informatie kunnen verstrekken, nodig ik uit contact op te nemen met:

Henriëtte Liscaljet
Pijlenkamp 38
Eemnes
tel. 02153-14269

Bouwkundig ABC

Een nieuwe rubriek onder auspiciën van de Monumentengroep, waarin in ieder boekje een bepaald onderdeel van de boerderij, huis, kerk of welk ander bouwwerk dan ook, dat hier in de buurt te vinden is, onder de loep zal worden genomen. Als we goed kijken is er immers zo veel te zien aan een gebouw. Vensters, metselwerk, versieringen, dakbedekking en nog zo veel meer vertellen elk hun eigen verhaal over de geschiedenis van het bouwen.

We doen dat maar eenvoudigweg aan de hand van A-B-C. We beginnen dus met het

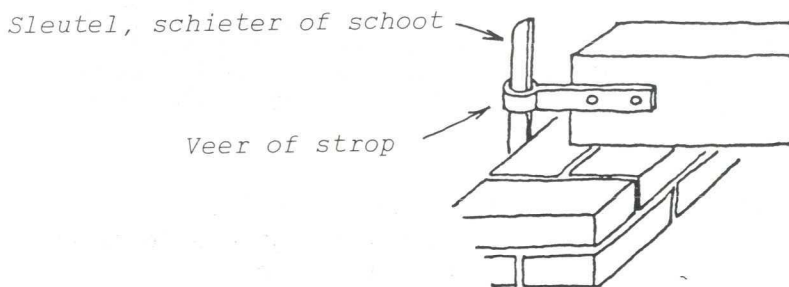
Anker, muuranker, sieranker.

Een anker is een gesmeed ijzeren stuk om constructiedelen (muren, balken, stijlen) te bevestigen en tegen uitwijken te vrijwaren.

Een anker bestaat uit 2 delen:

- veer of strop, een stuk ijzer dat aan het ene eind platgesmeed en puntig is en aan het andere eind is voorzien van een oog;
- sleutel, schieter of schoot, die door dit oog wordt gestoken en tegen het muurwerk wordt aangedrukt.

In eenvoudige vorm is de sleutel een rechte staaf, een S, X of Y, of een rozet. Bij sierankers die vooral aan voorgevels voorkomen is de sleutel rijk bewerkt en heeft dan de vorm van een spiraal of bloem (de lelie bijv.), of van een jaarcijfer initiaal of monogram. Op bijgaande tekening wordt duidelijk hoe de balk

Balkenanker

met het muuranker aan de muur verankerd is.
De sleutel of schoot kan ook worden ingemetseld in de
muur. We spreken dan van een blind anker.
Muurankers komen voor aan gebouwen uit de Middeleeuwen
en de Renaissance, maar tot in de vorige en begin deze
66- HKE

eeuw vond het zichtbare muuranker nog toepassing. Ook in Eemnes zijn er heel wat huizen en boerderijen met muur-en sierankers te vinden, in verschillende vormen, zoals bloemen en jaartallen. Op de foto van een huis in de Kerkstraat ziet u rechte schoten en een sleutel in de vorm van een X.

De Eltense voorouders van de Eemnesser Familie Van der Wardt

In aflevering 4 van de 7e jaargang (1985) van het blad van de H.K.E. stond een artikel over de familie Van der Wardt. Er werd in vermeld dat de stamvader Jan Dirkse van der Wardt rond 1790 naar Eemnes gekomen moest zijn. Over het Eltense voorgeslacht was ons toen echter niets bekend.

Er is in de loop der jaren echter wel verder gezocht. Mevrouw M. Kleijn-Valkenet uit Enschede, afstammeling van de Eemnesser familie Van der Wardt ontving begin dit jaar de gezochte informatie van de heer J.W.Th.M. Boezeman uit Dordrecht. Hij heeft heel wat afgezocht in de Eltense archieven. Hij ontdekte als stamvader:

Gerhardus van de Wardt
mogelijk gedoopt R.K. te Elten op 2-10-1639
als zoon van

Theodorus (Derrick) van de Wardt en
Idae (Ida) Simens (Sijmens).

De gegevens waar we zekerheid over hebben zien er als volgt uit:

Stamvader:

I Gerhardus van de Wardt
 trouwt + 1690
 Idae (Ida) Cuijpers

Zoon:

II Hendricus (Hendricus) van de Wardt
 gedoopt R.K. Elten 16-05-1697

trouwt

1) Gertruda Verkiers (1 zoon + 1 dochter)

2) Hendrina Verwaij (Verwaijen)

Dit 2e huwelijk werd gesloten te Elten op 9 mei 1727.

Naast één dochter en drie zoons werd uit het tweede huwelijk geboren

Zoon

III Theodorus (Dirk) van de Wardt

gedoopt R.K. Elten 16-03-1732

trouwt

1) Elten 04-11-1760 Henrica Görts (Goerts)

2) Elten 25-11-1779 Wilhelima Vermaes

Uit het eerste huwelijk werden twee zoons en één dochter geboren.

De oudste zoons was:

IV Jan Dirkse van der Wardt

gedoopt R.K. Elten 10-11-1766

overleden Eemnes 10-05-1842

trouwt

1) Errisje Kuijer

2) Stijntje van Wels

En hiermee zijn we dan dus aangekomen bij de Eemnesser stamvader Jan Dirkse v.d. Wardt.

We bedanken mevrouw Riet Kleijn-Valkenet uit Enschede, dat ze deze informatie heeft doorgestuurd naar de Historische Kring Eemnes.

Wie nadere informatie wil (namen van broers en zusters of peters en meters) kan terecht bij

Henk van Hees
Kerkstraat 15,
3755 CK Eemnes
02153-89849

Wie is dit?

Wie kan ons vertellen wie deze strenge vrouw is?

Een vraag van de Historische Kring Laren.

Is/was het een Larense of komt/kwam ze uit één van de buurgemeenten?

Als u het weet, graag bericht aan G.L. de Boer,
Ericaweg 58 Laren, tel. 02153-15732.

Oproep van de Monumentenwerkgroep

Misschien heeft u wel gemerkt, dat er de laatste tijd niet zo veel van de werkgroep Monumenten werd vernomen. Bestuurs- en andere drukke bezigheden van het toch al geringe aantal leden van deze werkgroep waren daar de oorzaak van. Toch is nog zo veel leuk en nuttig werk te verrichten op het gebied dat deze werkgroep zich tot taak rekent: onderzoek naar de geschiedenis van huizen, boerderijen, kerken en andere gebouwen in ons dorp, het vastleggen van die gegevens in een kaartstelsel, het verzamelen, beschrijven en beheren van dia's, foto's en ander materiaal en dit ook toegankelijk maken voor gebruikers. Alleen bewaren is niet voldoende, er moet ook iets mee gedaan kunnen worden. Dat is ook van belang voor de andere werkgroepen. De resultaten kunnen ook als publicatie een verrijking betekenen voor ons kwartaalboekje.

Wij zoeken dus enkele enthousiaste leden met belangstelling voor bouwen en wonen die dit willen aanpakken. Graag een telefoontje naar

Jenny de Roos, tel. 86303,

Ben van Raay, tel. 86594.

Werkgroepen

Monumenten	J. de Roos,	Torenzicht 38	86303
Biblio/topografie	W. v. IJken	Everserf 20	89367
Genealogie	H. v. Hees	Kerkstraat 15	89849
Recent verleden	H. v. Hees	Kerkstraat 15	89049
Klederdracht	L. Lankreijer	Aartseveen 94	89198
Eem-en Gooiland			

Wie weet het?

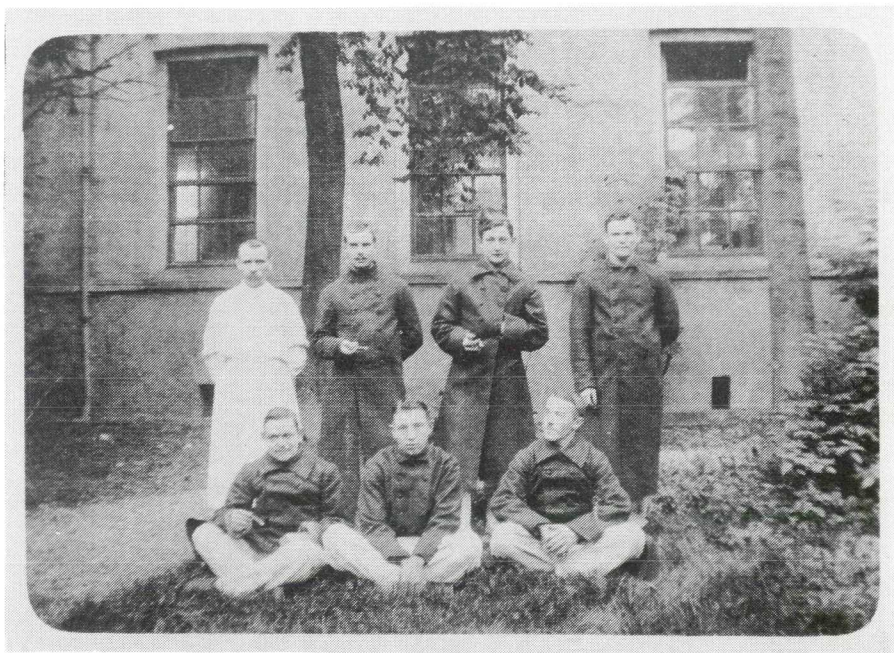
Staan er nog meer Eemnessers op deze foto's?

Enige tijd geleden kwam ik in het bezit van twee foto's van mijn grootvader. Ze zijn gemaakt in zijn diensttijd; tijdens de mobilisatie van 1914 tot 1918. Vermoedelijk zijn de twee groepen gefotografeerd bij een kazerne, kort voordat de soldaten met verlof naar huis mochten.

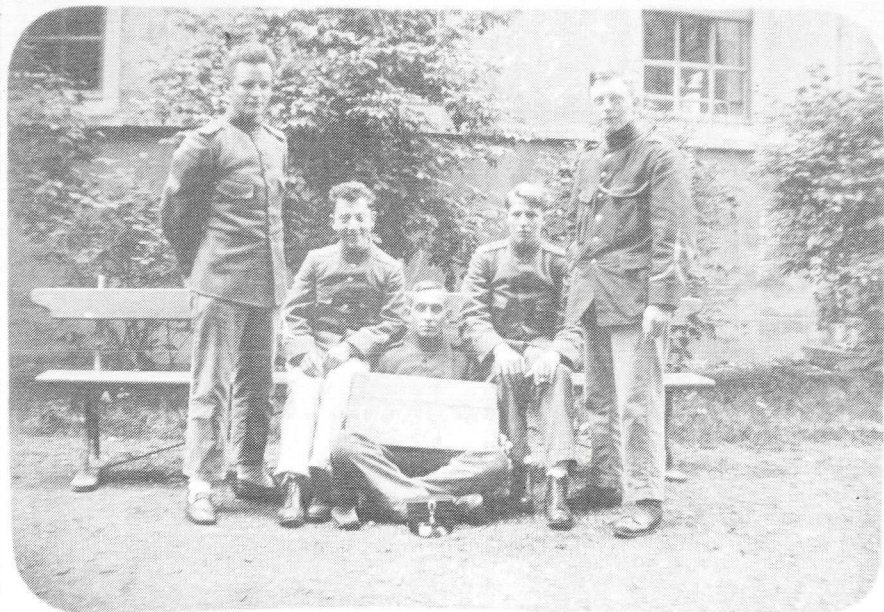
De vraag is nu: wie zijn de andere personen, die hier met mijn grootvader Bertus Groen op de foto staan? Zijn het soms ook Eemnessers?

Als u er meer van weet, wilt u dan contact opnemen met:

Harry v.d. Voort,
Wandelpad 62
1211 GP Hilversum
tel. 035-47609

*Staande 2e van links Bertus Groen als soldaat
foto ca. 1915*

*Staand uiterst rechts Bertus Groen als korporaal.
foto 1916*

Schenkeningen

In de afgelopen maanden ontvingen we bidprentjes van de volgende personen:

- J.H. van Wegen
Eemnesserweg 42, Laren NH
- W.A. Westerhuis
De Waag 28, Eemnes
- J. van Kleinwee-V.d. Dijssel
Julianaweg 44, Utrecht
- G. Hilhorst
Wakkerendijk 160, Eemnes

Voorts ontvingen we de volgende zaken:

- Van J. Brouwer, Wakkerendijk 152, Eemnes
een oude foto van het pand Wakkerendijk 152

- Van Mevrouw H. Ruizendaal-Schotsman, Torenzicht 100 Eemnes
een huurkaart, tekst van Eemnesser volkslied + ansicht kaart, een wollen omslagdoek
- Van fam. Van Klooster-Van Diest
Wakkerendijk 140 Eemnes
krantenknipsels over brand en brandweer van Eemnes
Foto van het Patronaat van Eemnes

Alle goede gevers willen we van harte bedanken!

Wie heeft er informatie of materiaal over
"De Witte Bergen"?

Volgend jaar juni bestaat motel "De Witte Bergen" in Eemnes 60 jaar.

Het ligt in de bedoeling om een artikeltje in ons blad te schrijven over de historie van dit fameuze etablissement.

Daarvoor zijn wij nog op zoek naar verhalen en materialen. Als u iets naders of aardigs weet te vertellen of wanneer u ansichtkaarten, foto's, krantenknipsels betreffende "De Witte Bergen" hebt, wilt u dan contact opnemen met:

Henk van Hees,
Kerkstraat 15,
3755 CK Eemnes
02153-89849

Wie helpt ons mee?

Een kaartstelsel van vroegere Eemnessers opzetten

Een groep enthousiastelingen van de Historische Kring

Eemnes wil in het jaar 2001 een boek uitgeven over de Eemnesser families tussen 1670 en 1925.

Daarvoor zijn we nu gegevens uit de Burgerlijke Stand betreffende geboorte, huwelijk en overlijden op kaart aan het overschrijven.

We zoeken daarvoor nog mensen die ons willen helpen. U hoeft alleen maar over te schrijven uit oude boeken, die nog goed te lezen zijn. Het is meteen een leuke gelegenheid om eens kennis te maken met het archief van onze gemeente Eemnes.

Als u interesse hebt en met ons mee wilt werken, kunt u contact opnemen met:

Bertie van Wijk-Blom
Raadhuislaan 39
Eemnes
02153-14689

of

Henk van Hees
Kerkstraat 15
Eemnes
02153-89849

Beknopte geschiedenis van de familie Perier in Eemnes

Hoe een vermoedelijk Franse familie via het veer van Eemnes op Amsterdam in de herberg "De Lindeboom" belandde!

Wie anno 1990 het telefoonboek doorbladert en onder de kop Eemnes kijkt naar de naam Perier, zal tot de ontdekking komen dat deze familienaam veelvuldig voorkomt. Bij het zien en horen van deze naam denkt men meteen aan Frankrijk. In Eemnes wordt de naam door velen uitgesproken als "Priejee".

Bij de samenstelling van dit artikel hebben we geprobeerd te achterhalen of we inderdaad met een Franse familie, eventueel een Hugenotenfamilie, te maken hebben.

Onze onderzoeken leverden het volgende verhaal op:

De stamvader van de familie Perier in Eemnes was:

1. Jan Perier
geboren 's-Gravenhage 1694
overleden Eemnes, 22-07-1743
ondertrouw Amsterdam 09-11-1725
huwelijkse voorwaarden Eemnes
23-11-1725
Johanna van Lente(n)
geboren Zwolle 1699
overleden Eemnes 19-10-1764

Het vermoeden bestaat dat Jan Perier van Franse afkomst was. Het bewijs is echter nog niet gevonden!

De eerste sporen die we van hem in Eemnes terugvinden dateren van 11 april 1724. Op die dag wordt hij door Jannetje Parvé, weduwe van Isak van Norden, ambachtsvrouwe van Eemnes, aangesteld als veerman van Eemnes op Amsterdam. In de aanstellingsakte wordt zijn naam geschreven als Jan Prieër.

Vervolgens hebben we de ondertrouwakte van Jan Perier en Johanna van Lente in Amsterdam gevonden. Daarin staat dat Jan Perier afkomstig was uit 's-Gravenhage. Op dat moment, in 1725, is zijn moeder nog in leven. Ze heet Magdalena Gibson en woont in 's-Gravenhage. Van Johanna van Lente staat er geschreven dat ze in 1725 aan de Keizersgracht in Amsterdam woonde en dat ze uit Zwolle afkomstig was. Ook haar moeder leeft nog. Ze heet Alida Goldijen woont in Zwolle. Helaas staat er in de akte niets over de vader van Jan Perier, zodat we in de Haagse archieven verder moeten zoeken om zeker te weten of de familie van Franse afkomst was. Jan Perier en zijn vrouw Johanna vestigden zich waarschijnlijk meteen in 1725 in Eemnes, zodat deze familie nu dus al 265 jaar in Eemnes woont.

Het paar is vermoedelijk gaan wonen op Wakkerendijk 38. Op 3 juni 1730 koopt Jan Perier dit pand van de erfgenamen van Dirk Hutingh. Nog een rekensommetje leert ons dat het pand Wakkerendijk 38 bijna 210 jaar eigendom is geweest van de familie Perier! De nakomelingen van Jan Perier waren dus wel honkvast.

Ten verzoete van Jan
Griess geregistreert de na-
volgende Commissie

Wij Jannetje Latse, Vrouw van Comnes
binnen en buitendijk, Douariere wijlen
den Heer Isaac Van Noorden in leven Heer
der beide Congressen, hebben overmits over-
lyden van Tijmens Willemff Versluis, in
zijn leven Veerschipper van Comnes op Amst-
dam, tot de Bedieningh en waarneminghe
van 't selve Vaer gecommitteert en aangestel-
gelt wij daar toe committeren en aanstellen
by desen Jan Griess, mits sich voorsien
van een bekwame Vaartuygh en 't gena-
verder tot waarneming van het Vaer be-
hoort, en dat hij sich in de Bedieningh
van dien exactelyk reguleere na d'instructie
en reglement by ons off die van den
Geregte bereyds vastgesteld off nogh te
betamen, en sonderlingh ook omtrent het
vorderen der Vragt loonen, behoudende
aen ons, soo lange wij leven, de faculteyt

om van't gemelte Veer t'allen tijden tot
ons genoegten nader en tot eens anders be-
hoeve te mogen disponeren, sonder ~~en~~
nochtans die absolute dispositie by t'leven
van Jan Priier, te willen laten overgaan
op onse Successoren Den Heer off Vrouw
van Eemnessen in der tijd, ten ware Jan
Priier zijk in de Bediening en waarneming
van het Veer merkelijk te buyten mogte
gaan off op eenige andere wyse genoegsame
redenen tot cassatie mogte geven, ont-
biedende by desen allen in een yder, die 't
aangaat, Den selven Jan Priier voor-
schipper off Veerman van d' Eemnessen
op Amsterdam t'erbinnen, actum t'Amster-
dam den 11^{en} April 1724, en was getekent
Jannetje Larve Weduwe Van Norden.

De aanstelling tot veerschipper Eemnes-Amsterdam
van Jan Perier.

Jan en Johanna lieten hun kinderen dopen in de protes-
tantse kerk van Eemnes-Buiten, in die tijd de Gerefor-
meerde Gemeente genoemd. Helaas beginnen de doopboeken
van die gemeente pas op 1 september 1731, zodat we van
de oudste kinderen geen doopgegevens hebben kunnen vin-
den. We weten alleen dat er rond 1730 een zoon Barend-

Jan geboren moet zijn.

Op 4-4-1733 wordt dochter Pieternel gedoopt. Ze trouwde later met Wiebe v.d. Kuinder en bleef in het ouderlijk huis wonen.

Drie jaar later zorgden Jan Perier en zijn vrouw voor sensatie. Het echtpaar kreeg een drieling. De babies werden gedoopt op 9-9-1736 en ze kregen de namen:

- Cornelis Eemnes
- Cornelia Constantia
- Pieter Johanniss

De peetvader was niemand minder dan Cornelis Hasselaar, die van 1735 tot 1737 Ambachtsheer van de beide Eemnessen was. Naar hem zal hoogstwaarschijnlijk het eerste kind Cornelis vernoemd zijn, dat als tweede naam Eemnes kreeg, iets zeer ongebruikelijks.

Dat Jan Perier actief was in de Eemnesser gemeenschap blijkt ook wel uit het feit dat hij op 18 juni 1738 beëdigd werd als ijkmeester van Eemnes. De ijkmeester moest meet- en weegwerktuigen aan de gestelde eisen toetsen en ze indien nodig en mogelijk daaraan doen beantwoorden. Als de werktuigen goed gekeurd werden, moest de ijkmeester er een ijk (merkteken) op zetten. Aan alle activiteiten van Jan Perier kwam een einde toen hij in 1743, op 49-jarige leeftijd overleed. De enige zoon van Jan Perier en Johanna van Lente, waarvan in Eemnes nageslacht bekend is, heette:

1.1	Barend Janse Perier
	geboren vermoedelijk Eemnes ca. 1730
	begraven Eemnes 30-08-1799 of 1800
	trouwt Eemnes 22-09-1765
	Beatrix Hendrikse van de Kuijnder
	gedoopt Eemnes (N.H.) 24-05-1739
	overleden Eemnes 15-07-1817

De vader van Beatrix v.d. Kuijnder was herbergier in de bekende Eemnesser herberg "De Lindeboom" (Wakkerendijk 7). Na zijn huwelijk trok Barend bij zijn vrouw in "De Lindeboom", waardoor hij het werk als herbergier kon overnemen. Van 1765 tot 1911 (dus 146 jaar lang) zou de familie Perier deze herberg blijven beheren.

Barend en Beatrix kregen 4 kinderen:

één dochter **Hendrina** en 3 zoons. Hun jongste zoon was:

1.1.2. Pieter Perier
gedoopt Eemnes (N.H.) 09-04-1775
overleden Eemnes 27-10-1844
trouwt Eemnes 16-05-1813
Grietje Tijmense Blom
gedoopt Eemnes (N.H.) 21-03-1779
overleden Eemnes 25-07-1837

Pieter nam het werk van zijn vader over. Hij werd kastelein de "De Lindeboom" en was daarnaast ook landbouwer. Uit het huwelijk met Grietje Blom werden 5 kinderen geboren: twee jong gestorven kinderen en:

- dochter Beatrix (1815-1883)
trouwt met haar neef Jan Perier (zie daan)
- dochter Aaltje (1817-1848)
trouwt met Teunis Roodhart
- zoon Barend Perier (1819-1888)
hij trouwde op 28-01-1842 te Eemnes met zijn nicht Beatrix Perier (1819-1892).
Barend was landbouwer en ging wonen op de boerderij van zijn schoonouders op Wakkerendijk 38. Hij liet de boerderij in 1878 afbreken en liet er een nieuw pand bouwen, dat er nu nog staat en bewoond wordt door de familie Wortel. Barend was ook eigenaar van het huisje Wakkerendijk 36 en van de tussenliggende grond. Daar lag toen een grote waai (plas) ontstaan rond 1700 bij een dijkdoorbraak en overstroming. Barend Perier moet deze waai in de tweede helft van de vorige eeuw dichtgereden hebben. In 1855 kocht Barend Perier voor 5000 gulden het buitenhuis "Bellevue", Wakkerendijk 30, (van 1907-1975 gemeentehuis van Eemnes). In 1880 verkocht hij dit pand aan Wiebe v.d. Kuinder.

Barend (Berend) en Beatrix hadden één dochter: Margrietta-Petronella (1842-1904), Griet genoemd, die ongehuwd bleef en haar hele leven woonachtig was op Wakkerendijk 38.

We stappen hier weer even terug naar de vorige generatie. Een broer van vader Pieter Perier was:

HET GESLACHT PERIER IN EEMNES

Stamvader Perier x Magdale
(ca.1660-) 's Grav

Jan Perier x Johanna
(1694-1743) (1699-)
Wakkerendijk 38

Pieterneel Perier x Wiebe van de Kuinder Drieling Baren
(1733- +/-(1770) (1741-1809) (1736-) (+/-1)
Wakkerendijk 38 "De Lindeboom"

Hendrik Perier x Petronella van de Kuinder
(1771-1837) (1788-1876)
Wakkerendijk 38

Jan Perier x Beatrix Perier Beatrix Perier x Barend Perier Beatrix Perier x
(1816-1883) (1815-1883) (1819-1892) (1819-1888) (1815-1883)
"Lindeboom" W'dijk 7 Wakkerendijk 38 "Lindeboom"

Pieter Perier Hendrik Perier x Maria Ruizendaal Jan Perier
(1843-1937) (1852-1911) (1854-1948) (1854-1878)
ongetrouwd "De Lindeboom" ongetrouwd
W'dijk 5+38

Beatrix Perier x Karel van Ingen Jan Perier x Lijsje Brasse
(1888-+/-1958) Soest (1883-1947) (1884-1969)
o.a.Wakkerendijk 5 Laarderweg 25

Hendrik Perier Dirk Perier Maria Perier Pieter Perier
(1906-1970) (1907-1988) (1909-) (1912-)
x x x
J. van Soest J.H.M van Deursen N. van Leer
Nieuweweg Laarderweg 42 o.a. Laarderweg 42c

Gibson
age

n Lente
)

an Perier x Beatrix van de Kuinder
-1800) (1739-1817)
boom" Wakkerendijk 7

er Perier x Grietje Blom
5-1844) (1779-1837)
Lindeboom" Wakkerendijk 7

Aaltje x Teunis
Perier Roodhart
16-1883) (1817-1848)
kerendijk 7

Barend x Beatrix
Perier Perier
(1819-1888) (1819-1892)
W'dijk 38

ronella Perier
54-)
ehuwd
ijk 5+38

Margrietta-Petronella Perier
(1842-1904)
ongehuwd
W'dijk 38

Cornelis Perier
(1895-1983)
ongehuwd

han Perier Annetje Perier Jan Perier
15-1981) (1921-) (1924-)
x
P. van Doornik J.J. van Wilsum
arderweg 42a o.a. Wakkerendijk 252
nu Blaricum

1.1.1.

Hendrik Perier
gedoopt Eemnes (N.H.) 09-05-1771
overleden Eemnes 14-04-1837
trouwt Eemnes 21-04-1814
Petronella van de Kuijnder
gedoopt Eemnes (N.H.) 20-07-1788
overleden Eemnes 21-06-1876

Hendrik trouwde op bijna 43-jarige leeftijd met zijn 17 jaar jongere nicht Petronella v.d. Kuijnder. Ze was een dochter van Wiebe v.d. Kuijnder, die was blijven wonen op Wakkerendijk 38, het ouderlijk huis van zijn eerste vrouw Pieterneel Perier.

Hendrik trok na zijn huwelijk in het huis Wakkerendijk 38, waar hij de kost verdiende als landbouwer en winkelier. Daarnaast was hij eigenaar van grond en huizen in Eemnes. Zo bezat hij o.a. Meentweg 9 (tot 1816), Meent-

Voorkant van herberg "De Lindeboom". Tussen de bomen de ingang. Links daarvan (vooruitspringend) de opkamer. Daar weer links van Wakkerendijk 5 (bewoond door Jan Perier).

weg 61 (gekocht in 1818), Kerkstraat 18 (gekocht in 1818) en Kerkstraat 20 (gekocht in 1818).

Na zijn dood bleef zijn vrouw Petronella als winkelierster actief op Wakkerendijk 38. Na haar dood is de oude boerderij afgebroken.

Hendrik en Petronella kregen twee kinderen:
dochter Beatrix (1819-1892) die met haar neef Barend Perier trouwde en in het ouderlijk huis bleef wonen, en vervolgens een zoon:

1.1.1.1

Jan Perier

geboren Eemnes, 01-04-1816

overleden Eemnes 04-05-1883

trouwt Eemnes 12-03-1841

Beatrix Perier

geboren Eemnes 09-04-1815

overleden Eemnes 25-07-1883

Jan Perier trouwde met zijn nicht Beatrix Perier, die geboren en getogen was in de herberg "De Lindeboom". Zodoende kon hij daar zijn oom en schoonvader opvolgen als herbergier. Daarnaast was hij ook landbouwer.

Jan had ook de nodige bezittingen in Eemnes. Daarbij hoorde o.a. de strook grond ten noorden van de Laarderweg, strekkende vanaf de Meentweg tot aan de grens met Laren. Van zijn schoonouders erfde hij o.a. Wakkerendijk nr. 9 + "De Lindboom". Van zijn ouders erfde hij de huizen aan de Kerkstraat en de Meentweg. De twee huizen achter de N.H. kerk aan de Kerkstraat nr. 18 en 20 verkocht hij op 1-12-1877 aan de Hervormde Gemeente van Eemnes-Buiten.

Jan en zijn vrouw Beatrix Perier kregen 9 kinderen: 7 zonen en 2 dochters. Vier zonen en één dochter zijn jong gestorven.

Zoon Jan (tweeling met zus Petronella), geboren in 1854 stierf in 1878. Hij bleef ongehuwd en was bij zijn dood bakkersknecht in Nieuwveen.

Zoon Pieter (1843-1937) en dochter Petronella (geb. 1854-) bleven ook ongehuwd. Na de dood van hun

ouders verlieten ze "De Lindeboom" en vestigden zich in het nieuw gebouwde pand Wakkerendijk 5. Na de dood van Oom Berend en nicht Griet Perier gingen ze in de woning Wakkerendijk 38 wonen. Slechts één van de negen kinde-

Hendrik (Hein) Perier (1852-1911).

Hij was de laatste van de familie Perier, die herbergier van "De Lindeboom" in Eemnes was. Deze familie heeft de herberg 146 jaar beheerd.

ren van Jan en Beatrix Perier trouwde en zorgde voor nageslacht. Dit was:

1.1.1.1.1

Hendrik (Hein) Perier
geboren Eemnes 10-10-1852
overleden Eemnes 23-10-1911
trouwt Eemnes 09-07-1880

*Maria Ruizendaal (1854-1948) gehuwd met Hein Perier
en haar zoon Cornelis Perier (1895-1983)*

Maria Ruizendaal
geboren Eemnes 23-11-1854
overleden Eemnes 13-04-1948

Hein Perier nam de herberg "De Lindeboom" van zijn ouders over. Daarnaast was hij landbouwer en ook werkte hij wel eens voor de familie Kuiper (Kerkstraat) en Van IJken als er in de Eemnesser haven wat gedaan moest worden.

Zijn kleinzoon Jan Perier vertelde van hem dat hij een goedgevig mens was: als hij een varken slachtte, gaf hij de helft weg.

Hij was enorm dik en daarbij ook enorm sterk. Van hem wordt dan ook het volgende verteld:

Op zekere dag vroeg Schipper Kuiper hem om een smids-aambeeld van boord te halen vanuit een schip dat in de Eemnesser haven lag. Eerst moesten echter de traptreden gecontroleerd worden om er zeker van te zijn, dat ze

het gewicht van Hein en van het aambeeld konden houden. Daarna zette de sterke Hein het aambeeld in zijn eentje aan de wal.

Hein en zijn broer Piet begonnen geleidelijk aan hun bezittingen aan huizen en grond te verkopen. Zo verkocht Hein in 1887 het pand Wakkerendijk 9 aan Jan Luijf. Stukje bij beetje werd ook de grond ten noorden van de Laarderweg verkocht. Daarop begon in die tijd de bebouwing langs de Laarderweg te verschijnen, zoals we die nu nog kennen.

Hein en zijn vrouw Maria Ruizendaal kregen 7 kinderen: 3 dochters en 4 zonen. Twee dochters en twee zonen zijn jong gestorven.

Zoon Cornelis (1895-1983) bleef ongehuwd. Hij woonde lange tijd samen met zijn moeder, vervolgens trok hij enige tijd bij zijn neef Dirk in en verbleef daarna vele jaren in bejaardentehuizen in Baarn en Huis ter Heide.

Dochter Beatrix (1888-+ 1958) trouwde met de orgel-deskundige Karel van Ingen uit Soest. Ze woonde daarna haar verdere leven in Soest.

Over zoon Jan (1883-1947) volgt hieronder meer.

Moeder Maria Ruizendaal vertrok na de dood van haar man Hein direct naar de Perier-boerderij op Wakkerendijk 38.

Zo verliet de familie Perier na 146 jaar de roemruchte herberg "De Lindeboom". Het pand kwam nu in handen van Jan Ruizendaal, zoon van Gijsbert Ruizendaal, die weer een broer was van Maria Ruizendaal, de vrouw van Hein Perier.

Op Wakkerendijk 38 trok de oude kern van de familie Perier zich dus samen: Piet en Nel Perier en hun schoonzus Maria Ruizendaal met haar zoon Cornelis. Jo van Soest uit Cothen is daar enige tijd bediende geweest. Zij heeft de oude mensen eenmaal door een griepaanval heen geholpen. Ze leerde daar haar latere man Henk Perier kennen.

Nel Perier stierf eerst, gevolgd door Piet in 1937. Daarna werd het huis verkocht aan Geurt Wortel.

Moeder Maria Ruizendaal woonde met haar zoon Cornelis eerst enige tijd in "De Pijpelaai" van de familie Ruizendaal op Laarderweg 39. De laatste jaren van haar

Rechterdeel van de herberg "De Lindeboom". Geheel rechts de echte lindeboom. Op de dijk en in het menegat kinderen van herbergier Jan Ruizendaal.

leven (ze werd ruim 93 jaar oud) woonde ze bij haar zoon Jan Perier op Laarderweg 25.

Met deze zoon Jan gaat het verhaal nu verder:

1.1.1.1.1.1

Jan Perier

geboren Eemnes 11-05-1883

overleden 19-10-1947

trouwt Huizen (N.H.) ± 1905

Lijsje Brasser

geboren Huizen (N.H.) 06-02-1884

overleden Eemnes 11-09-1969

Jan Perier is een bekende en markante figuur in de Eemnesser dorpsgemeenschap geweest. Over hem doen nog

steeds allerlei karakteristieke verhalen de ronde. Oud Eemnesser Kees Hoogeboom (onlangs 101 jaar oud geworden) vertelde pas geleden over Jan Perier: "hij was altijd een grappenmaker. Eens heeft hij de nachtwaker Jan Mol bang gemaakt. Toen Jan Mol na zijn wacht terugkwam bij zijn huis aan de Meentweg (nr. 41), liep Jan Perier met een wit kleed over zich heen en een lichtje bij zich, voor het huis van de nachtwaker Mol. Deze schrok zo, dat hij over het erf van Van Dalen omliep (Meentweg 43) om zo bij de achterkant van zijn huis te komen, nadat hij nog onder een heg was doorgekropen. Zodoende is Jan Mol bang gebleven en riep hij altijd meteen: "Sta Stil" als hij iemand in het donker zag."

Kees Hoogeboom wist ook nog te vertellen dat Jan Perier één van de eerste fietsen op Eemnes had.

Toen Jan Perier nog in dienst zat, ontmoette hij zijn toekomstige vrouw, Lijsje Brasser uit Huizen. Zij ver-

Jan Perier (1883-1947) gehuwd met Lijsje Brasser. Hij was één van de eerste Eemnessers, die in het bezit van een fiets was.

telde later dat ze meteen helemaal weg was van die vreselijk knappe soldaat. Het duurde dan ook niet lang of ze trouwden (1905), waarna ze zich in Eemnes vestigden (Meentweg 5). Jan zag er kennelijk geen brood in om "De Lindeboom" van zijn ouders over te nemen. Op Meentweg 5 ging het jonge paar een beetje boeren. Er werden een paar koeien gekocht maar Jan bleek zich toch niet als een echte boer te ontwikkelen. Al snel volgden er enkele verhuizingen. Zo woonde het gezin enige tijd in enkele kamers, achtereenvolgens op Kerkstraat 6, Kerkstraat 8 en Wakkerendijk 8. Rond 1910 neemt Jan Perier met zijn gezin intrek in het pand Wakkerendijk 5, voorheen bewoond geweest door zijn oom en tant Piet en Nel Perier. Daar bleef de familie wonen tot ongeveer 1940, toen het huis op Laardeweg 25 gekocht werd door zoon Piet Perier. Jan en Lijsje woonden daar tot hun dood, terwijl tot op de dag van vandaag hun dochter Annie nog aldaar woonachtig is.

Volgens zijn zoon Jan (geb. 1924), die nu in Blaricum woonachtig is, was vader Jan een mannetje dat altijd van alles deed. Volgens het bevolkingsregister was hij timmerman en arbeider. Het merendeel van zijn tijd bracht hij door als grondwerker in de polder. Hij ging voor de boeren sloten en gras maaien. Daarnaast was hij een hartstochtelijk jager en visser. Hij was altijd te vinden voor een partijtje kaarten en hij was niet vies van een borreltje.

Hij was een handige fuikevisser en in de oorlogstijd heeft hij diverse mensen aan vis kunnen helpen. Samen met Dirk Mol vormde hij een eerste klas stropersduo, dat nog wel eens door de veldwachter in de gaten gehouden moest worden.

Toch vinden we in het Eemnesser gemeente-archief ook allerlei vergunningen die aan Jan Perier waren verleend. Daarnaast zien we dat hij zijn meeste activiteiten niet klandestien ondernam.

Zo heeft de Eemnesser raad op 22-1-1925 goed gevonden dat Jan Perier voor één jaar het visrecht kreeg in de niet verpachte wateren der gemeente voor een bedrag van 5 gulden, mits de verleende vergunningen om daarin te vissen door anderen, zouden worden gehandhaafd.

Lijsje Brasser (1884-1969) afkomstig uit Huizen gehuwd met Jan Perier (1883-1947)

Later krijgt Jan Perier van de gemeenteraad een ventvergunning: hij mag van 30 mei tot en met 31 augustus 1934 consumptie-ijs, limonade en gevulde koeken venten langs de Eemnesser vaart.

Ook kreeg hij in 1936 een vergunning om op Koninginnedag (31 augustus) ijs te verkopen.

In vroeger tijden liepen de weilanden achter boerde-

rij Meentweg 79 's winters vaak onder water. Als het dan gevroren had ontstond daar een ideale ijsbaan. Jan Perier was er dan als de kippen bij om zijn kraampje te installeren en koek en sopie te verkopen. Volgens zijn zoon Jan hielp hij ook wel eens bij schipper Van IJken. Hij voer dan mee naar Amsterdam en haalde vaak pulp op voor de boeren. Voor zijn gezin nam hij dan wel eens een hele zak met mosselen mee. Toen hij al ouder werd is Jan Perier zelfs nog enige tijd huisknecht geweest op een villa in Baarn.

Zijn zoon Jan vertelde nog enkele anecdotes over zijn vader:

"Vader Jan en moeder Lijsje hadden altijd veel beesten. Moeder had op een gegeven moment een witte geit waar ze stapel op was. Ze molk het best altijd zelf. Op een dag werd ze flink ziek en toen moest vader de geit melken. Maar dat wilde het beest niet! Vader vroeg om raad van moeder en die zei: "Jan trek mijn kleren maar aan en probeer het dan nog eens!" Zo gezegd, zo gedaan, maar de geit vertikte het weer! Ten einde raad nam vader de geit op en bracht hem naar binnen, naar de opkamer waar moeder lag. Hij zette het beest op haar bed en zei: "de verdommelings, hij wil niet; doe jij het maar!"

De 3e zoon van vader Jan en moeder Lijsje was Piet Perier, die in de oorlogstijd een slagerij had op het adres Laarderweg 42c. Op een gegeven moment had Piet een varken geslacht en de helft van dat varken had hij verkocht aan Hotel Jan Tabak, tussen Bussum en Naarden gelegen. Het was wintertijd en Piet vroeg aan zijn vader of hij het halve varken op de slee naar "Jan Tabak" wilde brengen. Vader Jan was dik bevriend met politieman Kees de Groot en deze liep op zijn verzoek mee naar Bussum. Zo kwam het niet-officiële varken, onder politiebegeleiding bij "Jan Tabak" aan.

Jan en Lijsje kregen 7 kinderen: 5 zonen en 2 dochters.

1. Zoon Hendrik (1906-1970) had een schildersbedrijf aan de Nieuweweg in Eemnes. Hij trouwde Jo van Soest.

Henk Perier (1906-1970)

Dirk Perier (1907-1988)

Marie Perier (geb. 1909)

Piet Perier (geb. 1912)

Johan Perier (1915-1981)
92- HKE

Annie Perier (geb. 1921)

Jan Perier (geb. 1924)

2. Dirk Perier (1907-1988)
Van grootmoeder Maria Ruizendaal kregen hij en zijn broers een stuk grond aan de Laarderweg, tegenover de Molenweg. Daar werd rond 1938 het pand Laarderweg 42-42a-42b-42c- gebouwd.
Dirk vestigde zijn schildersbedrijf op Laarderweg 42. Hij trouwde met Jacoba-Hendrika-Maria van Deursen.
3. Maria Perier
geboren Eemnes 1909
woonde jarenlang in Hilversum en sinds enige jaren weer in Eemnes.
4. Pieter Perier
geboren Eemnes 1912
Hij werd slagen op Laarderweg 42c. In 1949 begon hij een slagerij in Amsterdam. Later ging hij handelen in fijne vleeswaren.
Momenteel is hij woonachtig in Hilversum. Hij trouwde met Nera van Leer.
5. Johan Perier (1915-1981)
Hij werd reiziger en woonde op Laarderweg 42a. Hij trouwde met Johanna-Petronella van Doornik.
6. Annetje (Annie) Perier
geboren Eemnes 1921
Ze is nog altijd woonachtig in de ouderlijke woning op Laarderweg 25.
7. Jan Perier
geboren Eemnes 1924

Hij werd automonteur en begon zijn werk in Huizen. Vanaf 11 juli 1945 werkte hij in Blaricum. Hij trouwde in 1951 in Amsterdam met Joanna-Jacoba van Wilsum. Zij was een kleindochter van Naatje Soet-Bangert, die een kruidenierswinkeltje had achter café "'t Zwaantje" in Eemnes-Binnen (Wakkerendijk 252-254). Van 1951 tot 1956 woonde dit echtpaar in het huis van opoe Soek achter "'t Zwaantje"! Sinds 1956 woont dit gezin in Blaricum.

Met deze generatie sluiten we dit Perier-verhaal af. We hebben echter nog lang niet alles verteld. Zo vernamen we op de valreep dat de nakomelingen van Beatrix Perier in Soest ook nog over familiegegevens moeten beschikken. We hopen deze zomer inzage te mogen krijgen in deze gegevens en we hopen de speurtocht naar een eventuele Hugenoten-afkomst van deze familie voort te zetten. Wie daar aan mee wil doen of wie ons nog meer gegevens en materialen kan verstrekken kan contact opnemen met de samenstellers van dit artikel:

Bertie van Wijk-Blom
Raadhuislaan 39
Eemnes, tel. 02153-14689

Henk van Hees,
Kerkstraat 15,
Eemnes, tel. 02153-89849

P.S. Onze speciale dank gaat uit naar het echtpaar Perier-Van Wilsum uit Blaricum, dat ons met raad en daad terzijde stond. Wij danken ook de heer H.K.R. Grift uit Soest voor de "goodwill" die hij getoond heeft.

De Franse familie Perier beschikt over een familie-wapen. Daarin staat een pereboom afgebeeld. Van de fa-
94- HKE

milie Perier uit Blaricum kregen we de volgende achtergrondgegevens:

De Pereboom

Deze vruchtboom stond bij de ouden minstens even hoog in aanzien als bij ons, in 't bijzonder bij de Grieken. Homerus spreekt in boek 7, vers 114-120 van zijn Odysse van "geurige peren".

De boom duidt op "vrijgevigheid", aangezien zelden een boom rijkeren oogst geeft dan een pereboom. Daarbij laat de pereboom tevens zien, dat deze goede hoe danigheid van een rijken oogst gepaard met een weelderig opgroeien van zijn stam, zoowel op de vruchtbare als minder vruchtbare gronden kan plaats vinden.

In verband met de pereboom in haar wapen voert de Fransche familie Perier als wapenspreuk: "ad sidera ramos" = tot de sterren de twijgen. Kan hier ook bedoeld zijn als een familiebeeld, de "stam" waarvan de twijgen (de familieleden) het hopelijk ver (hoog tot de sterren) zullen brengen.

In onze serie: "Oude Eemnesser winkeltjes" ..

Dit laatste woord kunnen we beter vervangen door het woord beroepen, dus hierbij doet ondergetekende een beroep op het bestuur om hierover ter plaatse=plaatselijk nà te denken. Dat nadenken doodvermoeiend is, dat weet ondergetekende ook, (aan)gezien dat viel af te lezen van de gezichten der Dames en Heren Politikaatsjes/Politiceren bij de laatste plaatselijke verkiezingen.

Daarom luidt hààr aanbeveling.....

Juist ja, Heer Schoenmaker/lapper houdt u zich als het u beliefte bij uw eigen leest.

En wie die schoen past...., trekke hem s.v.p. als de wiede,wiede weer ga aan.

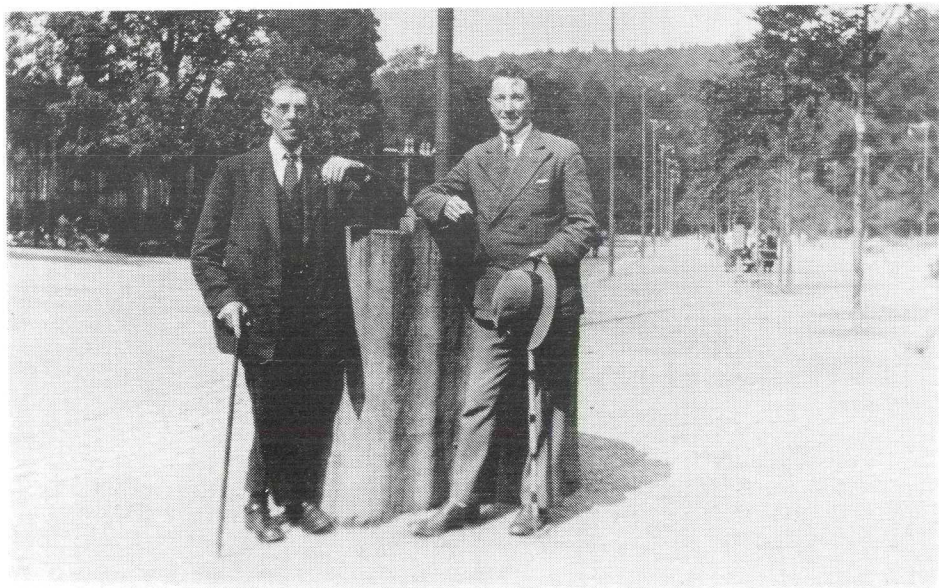
Bij voorbaat hartelijk bedankt.

Laten we nu overgaan tot de orde van? Precies, as 't effe ken, die doodgewone hardwerkende man.

Naar aanleiding van het artikel over de familie Elders in het blad van de H.K.E. van september 1989, kregen wij een telefoontje van mevrouw W.B. Grob-Elders. Ze had verheugend nieuws voor u en ons. Haar vader was namelijk de laatste wagenmaker op 't Emmenes geweest en daar wilde ze graag over verhalen.

Bij haar thuisgekomen vertelde ze me met een stralend gezicht, dat ze haar verhaal zelfs al voor me opgeschreven had en leest u maar vlug hoe! Fantastisch voor een amateurje want Amateuriaantjes blijven wij.

"Wij komen uit een generatie van wagenmakers, dat kunt u lezen in onze stamboom. Het begint met Jan Elders, geboren in 1773. Mijn vader, Gerrit Elders werd precies honderd jaar later geboren, namelijk in 1873 als oudste zoon van Jan Elders, die dus ook wagenmaker was en in

Gerrit Elders (1873-1941). Organist van de R.K. kerk in Eemnes op een koorreisje. Hier samen met dirigent Cees van Wegen (1910-1978)

1839 het levenslicht aanschouwde. Ik heb hem niet gekend, maar het moet een heel strenge man zijn geweest. Mijn grootmoeder, Dirkje Hilhorst, zij heette eigenlijk Theodora, was een heel lieve zachte vrouw. Zij hielp bij mensen, die een kind gebaard hadden. Mijn vader was dus de oudste zoon uit dit huwelijk en werd eigenlijk als wagenmaker op de wereld gezet. Hij moest zijn vader opvolgen hoewel hij veel liever een ander vak had gekozen. Het was niet zo'n sterke man en hij zei eens, toen pas vijftig jaren oud, dat hij schoon op was. Hij liep dan ook bij een kruidendokter, dokter Solman in Bussum, die hem er telkens weer bovenop hielp. Het werk was te zwaar voor hem. Een paar huizen verder woonde de smid en als hij een nieuw wiel gemaakt had of gerepareerd, moest hij dat wiel rollend naar de smid brengen. Deze smid moest er dan een ijzeren band om smeden. Op bladzijde 126 van het H.K.E. boekje van september 1989 staat een prachtig plaatje.

Ik herinner me, dat als wij uit school kwamen, wij hem soms moesten helpen om een as te draaien met precies zo'n boor als daar staat afgebeeld. Wij moesten achter een dikke stok lopen en zo het wiel dat op schragen lag, ronddraaien. Dit alles gebeurde buiten. Vader stond met die grote boor bovenop het wiel, het was dus zuiver hand + werk = handwerk, ook wel handarbeid genoemd, maar laten wij het gerust handenarbeid noemen. Hij had ook verschillende machines, maar een knecht had hij niet, hij deed alles alleen. Zo had hij bijvoorbeeld een zaag, een slijpmachine en een boormachine, waarmee hij het sierwerk, de gleufjes en zo mee draaide.

's Winters was er weinig werk. Als leverancier van het hout bracht de firma Butzelaar uit Soest met een grote wagen met oplegger de planken bij ons thuis. Dat vond ik altijd heel spannend, want er stonden twee grote Belsen, dat zijn Belgische paarden met vier witte sokken aan, voor die wagen, prachtdieren waren dat. Vader moest dat hout in het voren nemen en zo ging het de loods in. De buurkinderen en wij speelden daar dikwijls verstoppertje achter die planken. Een week na het brengen van dat hout kreeg vader al bezoek van de heer Butzelaar himself, met de rekening in de hand. Mijn

dierbare vader kon hem dikwijls niet betalen, want hij moest eerst keihard werken voor dat geld. Als hij hem aan zag komen zei hij: "Daar heb je die hongerlijer weer" en moest hij later maar eens terug komen. Bij de grote boeren kon vader dan zijn rekening inleveren.

Er werd op het jaar gewerkt, dat was toch ook idioot in die tijd, want hij had ook een gezin met vijf kinderen. En wat verdienden wij als meisjes? Mijn oudste zus was voor dag en nacht in betrekking voor kost en inwoning + een hongerloontje. Mijn tweede zus was coupeuse en verdiende bij villa's f 2,25 of soms f 2,50 per dag en ze werkte van 's morgens half negen tot vijf uur in de middag. Was het werk niet klaar, dan maakte ze het thuis nog af ook voor hetzelfde geld.

Als vader er met de rekeningen op uit ging bij de kleine boeren, dan kreeg hij soms geen geld, maar kon hij er aardappelen voor krijgen. Onze keider lag dan ook

Gezin van Gerrit Elders de wagenmaker.

*v.l.n.r. Moeder Catharina Domensino (1875-1959),
Johannes-A (geb. 1919), Wilhelmina-B (geb. 1916),
Geertruida-Th (geb. 1912), Theodora-M (geb. 1914),
vader Gerrti Elders (1873-1941)*

altijd vol met dikwijls slechte aardappelen. Dan zei vader tegen die mensen: "Met piepers kan ik Butzelaar niet betalen."

Hij had een broer in Hilversum wonen met een goedlopende winkel en bakkerij. Hij kwam elke week op Eemnes en ook bij ons. Mijn moeder bakte telkens pannenkoeken voor hem en ik weet zeker, dat hij hem geholpen heeft, anders had hij het niet gered. Maar deze oom en tante konden maar niet begrijpen, dat mijn vader en moeder hun enigste zoon geen wagenmaker lieten worden. Vader en moeder dachten daar anders over, vooral moeder had het er erg slecht mee!

Zij lieten hem een ander vak kiezen en daarmee kwam er een einde aan het wagenmakersvak op Eemnes.

Voor de grap volgen hieronder nog wat lonen en prijzen uit die tijd uit: "Het leven van Tijmen en Antje", vertellingen over mensen en dingen in het oude Laren van Theo Hoogeboom.

Boerenmeid:

Loon f 70,-- per jaar(inclusief kost en inwoning)
voorschotten

Rok	f 3,75
jak	- 0,75
wollen kousen	- 0,80
zeep, 2 stukken	- 0,30
Rok (baai)	- 2,75
Reiskosten	- 1,00
muts	- 2,00
kousebanden	- 1,00
blauw katoen	- 1,25
klompen	- 0,22½
broek	- 0,90
paraplu	- 1,10
stopgaren	- 0,10

Boerenknecht

Loon f 110,-- per jaar (inclusief kost en inwoning)
voorschotten

2 span wanten	f 0,90
muts	- 0,35
broek vermaken	- 0,45
kousen	- 0,55
klompen, 2 paar	- 0,45
melkbuis (soort open vest)	- 0,90
pet	- 0,80
mes in schede	- 1,20

Gekarndemelk per liter - 0,01 $\frac{1}{2}$

Dagloon van een timmerman - 1,00

dagloon van een smid - 1,00

dagloon van een wagenmaker - 1,00

Voor al deze ambachtslieden gold als ze per uur betaald werden een uurloon van 20 cent.

Kleding en dokterskosten waren immer voor eigen rekening.

De knechts sliepen op een kamertje op de hild, boven de koeien. Aan tafel bad de eerste knecht of meid het gebed voor het eten. Wanneer de boer (de baas) z'n vork of lepel neerlei, was dat het teken, dat de maaltijd ten einde was. Daarom werd de snert zo heet gegeten als ze opgediend werd!

Nog enkele prijzen omstreeks 1890

Boerenboter per pond f 0,30

eieren, middenmaat per stuk - 0,02

Nap wit schuurzand - 0,01

Volle melk, door venter op boerderij gehaald, per liter- 0,02 $\frac{1}{2}$

Volle melk, door venter aan huis verkocht, per liter - 0,04

De volgende twee korte verhalen zijn overgenomen uit een tijdschrift die een serie "Toe oma, vertel eens" publiceerde

toe oma vertel eens

Mijn vader was wagenmaker van beroep. Hij werkte thuis in de werkplaats, waar allerlei machines stonden, zoals een zaag, een boor en eenslijpmachine. Hij deed alles alleen. Naast zijn zware werk had hij ook nog hobby's zoals klokken en horloges repareren. Hij was organist in de kerk, maar hij had zelf ook een huisorgel. Fotograferen en foto's ontwikkelen was ook zo'n hobby van hem en wij mochten meekijken in de donkere kamer. Ik heb nog foto's uit die tijd bewaard. In die tijd ging mijn moeder elk jaar 4 dagen op retraite bij de paters in Amersfoort. Als moeder weg was, bedacht mijn vader altijd een verrassing voor haar thuiskomst. Zo heeft hij een keer haar handwasmachine elektrisch gemaakt, met behulp van zijn eigen draaimachien!

In 1926, ik weet het nog als de dag van gisteren, was mijn moeder weer 4 dagen naar Amersfoort. Toen kocht mijn vader onze eerste radio. 't Was wel geen nieuwe, maar het zou toch een geweldige verrassing voor moeder zijn. Bij haar thuiskomst mochten wij niets verklappen. We zouden moeder eerst rustig over de retraite laten vertellen en dan zou vader stiekum de stekker in het stopcontact steken, zodat er opeens mooie muziek door de kamer zou klinken! Alles liep zoals we afgesproken

Catharina Domensino (1875-1959) in bediende-kleding. Ze werkte voor 1910 als bediende van Pastoor Van Crimpen op de R.K. Pastorie in Eemnes. Deze foto is gemaakt door haar man Gerrit Elders.

hadden totdat vader de stekker in het stopcontact deed. Want toen.... klonk er geen prachtige muziek, maar een zware mannenstem schalde door de kamer! Mijn moeder schrok er zo van, dat ze bijna van haar stoel viel. Dat was erg jammer! Gelukkig kon ze er een poosje later hartelijk om lachen. En sinds die dag hebben we altijd radio gehad....

Mevrouw W. Grob-Elders
oma van Catherine, Jane en
Natasja.

Toe Oma vertel eens II

Als wij vroeger uit school kwamen, moesten we eerst aardappelen schillen. Daarna mochten wij gaan spelen. Achter ons huis was een grote schuur. Die lag vol met planken. Je kon er prachtig verstoppertje spelen. Een van ons deed zijn handen voor de ogen en riep: "Weg of niet, ik kom!" Het werd dan flink zoeken, want we kropen in de verste hoekjes, waar het altijd donker was.

Maar we hadden nog meer leuke spelletjes. In een andere schuur was het kippenhok. Zoals het met die lieve kippen gaat, er komt een dag dat ze geslacht worden. Het kippenhok raakte leeg en vader liet het zo. Het hok had twee hele kleine raampjes en wij mochten er in spelen. Na een schoonmaakbeurt werd het omgetoverd in een klein kamertje. Ik maakte zelf de gordijntjes. Van balkjes maakten wij poppen van een meter lang. We tekenden er met timmermanspotloden ogen, neus en mond

Organist Gerrit Elders (1873-1941) thuis in actie achter het orgel.

*Nichtje van de familie Elders, door Gerrit Elders
gefotografeerd. Ze draagt de kleding van de bekende
Eemnesser baker Keetje Hilhorst (Boer).*

op. Maar moeder gaf ons ook oude lappen. Daar knipten we repen van, die we gebruikten als haar. En van rode zakdoeken maakten we een hoofdtooi. Armen en benen hadden onze poppen niet. Maar het voordeel daarvan was, dat je er niet voorzichtig mee hoefde te zijn. Ze kregen dan ook klappen als ze stóut geweest waren en ze moesten vaak in de hoek staan. Ja, het was net of die poppen echt leefden.

Ik woon nog steeds in hetzelfde dorp. Als ik langs ons oude huis kom, kijk ik altijd nog even. Het is

allemaal heel anders geworden. De schuren zijn weg en het huis is veel mooier dan vroeger. Maar de herinnering, die blijft.....

Oma, mevr. W. Grob-Elders

Beste Henriëtte

Zoals beloofd nog even over de hobby's van mijn vader

Naast zijn werk had hij dus vele hobby's en één daarvan was, dat hij bij de boerenfamilies op de bruiloft de mensen vermaakte. Zelf heb ik nooit iets gezien of gehoord, waar hij naar toe ging, of wat hij deed? Hij was geen artiest, maar de mensen vonden hem blijkbaar goed genoeg!

Laatst vertelde een vriendin, dat ze mijn vader eens gezien heeft. Haar oom en tante die naast hen woonden, hadden feest. Zij was toen 12 jaar oud en mocht ook even komen en toen gebeurde het: Hij kwam op als een clown, hij had aan één been 'n witte kous en aan het andere been een rode kous en op zijn hoofd een witte slaapmuts. Geen wonder dat hij zo bekend, maar ook geliefd was. De mensen waren vroeger met weinig tevreden, als je dat bij nu vergelijkt, wat een verschil.

Terugdenkend aan die tijd, zie ik vooral de heer Butzelaar nog duidelijk voor mij. Hij was nog jong, had altijd een mooi grijs pak aan, wit overhemd met stropdas en wat helemaal bij hem hoorde, de slob-sokjes, die half over de mooi gepoetste schoenen werden gedragen en zijn keurig gekamde haren.

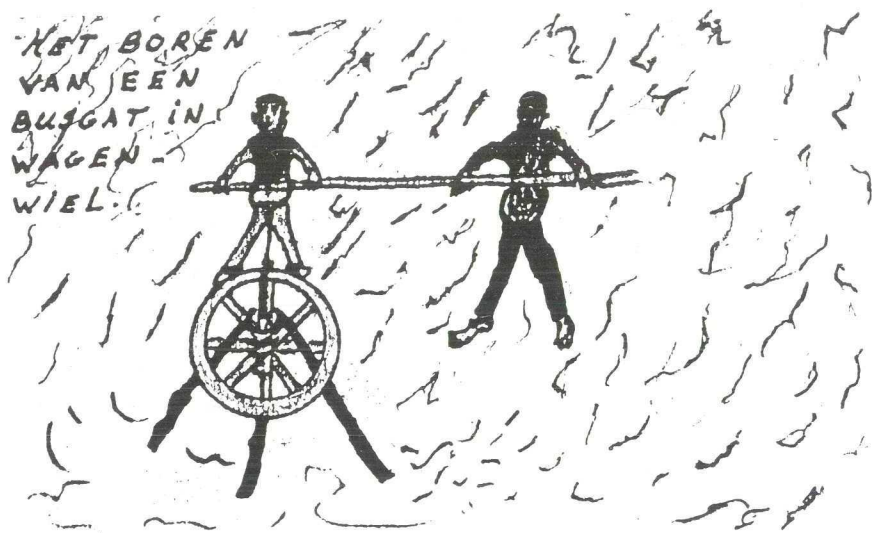
Dat was het grote verschil met mijn vader in zijn werkkleding maar eigenlijk waren ze allebei even arm!

W.B. Grob-Elders

Nawoord: Wat hebben we toch een ongekend talent wonen op de landtong aan de Eem (Nes=Landtong), geweldig.

A. Mateuria

(H. Liscaljet)

Tot de vonken er af vlogen

Wie doet er mee?

Wie weet er van?

Rubriek waarin staat met welke onderzoeken en projecten onze leden bezig zijn. Iedereen die erin geïnteresseerd is om mee te doen en die kan helpen aan materiaal kan contact opnemen met de desbetreffende personen:

Wim Fecken, Julianaweg 26, Kortenhoef tel. 035-60226
is bezig met:

- Eemnes in de Franse tijd (1800-1815)

Henk van Hees, Kerkstraat 15, Eemnes, tel 89849
is bezig met:

- de geschiedenis van het amateurtoneel in Eemnes

Jaap v.d. Woude, Jonneveen 25, Eemnes. tel. 13701
is bezig met:

- de geschiedenis van de RABO-bank Eemnes. Gevraagd o.a. foto-s, knipsels uit kranten en ander RABO-materiaal

Wiebe van IJken, Everserf 20, Eemnes, tel. 89367
is bezig met:

- de uitwerking van het armenboek van de gemeente Eemnes (1637-1768)

Koen Suijk jr, Groot Barlaken 76, 1851 GD Heiloo
tel. 072-331665

is bezig met:

- de families Suijk en Suik te Eemnes, Baarn, Laren en Hilversum. Gevraagd o.a. familieverhalen, foto's familieberichten

Bertie van Wijk-Blom, Raadhuislaan 39, Eemnes tel. 14689

Henk van Hees, Kerkstraat 15, Eemnes, tel. 89849

zijn bezig met:

- de familie Snel in Eemnes.
gevraagd o.a. familieverhalen, foto's, familieberichten.

Wim Fecken Julianaweg 26, Kortenhoef, tel. 035-60226

is bezig met:

- de familie Fecken in Eemnes.
Gevraagd o.a. familieverhalen, foto's, familieberichten.

Livia Lankreijer, Aartseveen 94, Eemnes, tel. 89198

is bezig met:

- klederdrachten van Eemnes en omgeving. Wie helpt mee uit te zoeken wat er vroeger in Eemnes aan klederdrachten gedragen werd. We hebben heel mooie inventarisatieformulieren. We zoeken alleen nog een paar

mensen erbij om ze in te vullen. Dat kan met de kleding in de hand of aan de hand van oude foto's. Wie helpt?

Wiebe van Ijken, Everserf 20, Eemnes, tel. 89367

Bertie van Wijk-Blom, tel. 14689

Henk van Hees, tel. 89849

zijn bezig met:

- het aanleggen van een verzameling bidprentjes van mensen die in Eemnes gewoond hebben. U kunt ons al een plezier doen wanneer u de mogelijkheid biedt om kopietjes te laten maken van uw bidprentjes.

Bep (G.L.) de Boer, Ericaweg 58, Laren tel. 15732

is bezig met:

- de zouaven tussen Vecht en Eem. Dus uit de plaatsen Baarn, Blaricum, Bussum, Eemnes, Hilversum, Laren NH, Loosdrecht, Naarden, Nederhorst den Berg, Soest en Weesp.

Gevraagd verhalen over deze zouaven, fotomateriaal om na te maken, bidprentjes, brieven, dagboeken etc. Alles wordt te leen gevraagd om het te kopieëren.

Leo Lamers, Ruiterskamp 42, Eemnes, tel. 89763

is bezig met:

- veldwachters en politie-agenten van Eemnes.
- Gevraagd namen en verhalen over het werk van deze mensen
-

Harry v.d. Voort, Wandelpad 62, 1211 GP Hilversum
tel. 035-47609

is bezig met:

- de familie Groen in Eemnes

Hij zoekt speciaal informatie over huizen en andere bouwwerken die ontworpen zijn of waar aan gewerkt is door Bertus Groen, Jan Groen of Jaap Groen.

Leo Lamers, Ruiterskamp 42, Eemnes, tel. 89763

is bezig met:

- alles wat te maken heeft met paviljoen 'Larenberg' te Laren NH
-

